

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspeditelj v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 13.

V Ljubljani, v torek 17. januarija 1899.

Letnik XXVII.

Konec fraz in obljub!

Danes sešli so se zopet državni poslanci na Dunaju. Vse kaže, da utegne novo zasedanje biti sicer kratko, a velepomembno. Levica je že napovedala obstrukcijo zoper vse vladne predloge in zlasti zoper ogersko nagodbo. Thun stoji tedaj ravno tam, kjer je stal leta 1897 Badeni. Ne za korak ni prišel naprej. Nasprotno: mej tem ko je Badeni imel nekako zaslombo v konsolidiranih razmerah na Ogerskem, vpljiva danes na Thunovo stališče tudi ogerska kriza. Banffyjev kabinet umira, ž njim pa umirajo tudi Thun-Banffyjevi dogovori, ki so dajali doslej Thunu najtrdnjše zaslombo na merodajnem mestu.

Thunovo stališče je pa omajano tudi na zdolaj, v parlamentu. Večina je odvisna od par glasov in s tako večino shajati, jo skupaj držati, to je velika umetnost. Doslej se je Thunu to posrečilo — a danes se že skoraj z gotovostjo zamore reči, da v bodoče to ne bode več šlo. Thun je, ne vemo po kakšnih vpljivih, storil vse, da upravlja Slovence, ki so bili nekdanj najtrdnjše zaslombo konservativnih vlad, odvrne od sebe. Ničesar ni do danes storil, da bi ugodil najnujnejim potrebam slovenskega ljudstva. In ravno tako, kakor Thun, obnašala se je tudi večina. Imela je vsikdar dobre besede — nikdar pa ni resno zastavila svojega vpliva za slovenske zahteve.

Tako stojimo danes že nekako na razpotju. Vse kaže, da se bode treba ločiti od vlade in vladne večine. S tem bode raz-

bita sedanja situacija in posledice so nepreračunljive — toda vsa krivda zadene vlado samo in v nemarno desnico! Naša tolažba je, da v sedanjih razmerah večina brez Slovencev v poslanski zbornici niti mogoča ni. Najhuje, kar se more zgoditi, je, da pride brezbarveno uradniško ministerstvo — da pa bi to ne bila nesreča, pokazala je kratka Gautscheva doba! Torej nas pre-rokovanje o Chlumeckiju e tutti quanti prav nič ne straši. To je strašilo za otroke, ne pa za zrele politike.

Kmalu bode prišla prilika, ko bodejo naši poslanci imeli barvo pokazati. Obstrukcija bode zaprečila parlamentarno delo. Vlada bode na to skusila nagodbo uveljaviti neparlamentarnim potom. V ta namen pa potrebuje vendar parlamentarne zaslombe v toliko, da se zamore sklicevati na to, da je večina parlamenta za nagodbo in da ta večina le vsled obstrukcije do besede priti ne more. To je treba nasproti vladi, ki ne zasluži našega zaupanja onemogočiti. Zato je nujna potreba, da slovenski poslanci javno izjavijo, da ne odobravajo vladnih nagodbenih predlog in da bi tedaj ne mogli zanje glasovati. S tem zaprečijo nameravane vladne eksperimente in si varujejo možnost, položaj obrniti v svojo korist.

Ljudstvo je vednega omahovanja do grla sito! Ljudstva zdihujejo pod moro poslanske servilnosti nasproti vladi. Konec temu!

Katoliško-narodne poslance ne zadene

nikaka krivda. Oni so že zadnjo jesen izjavili se proti nagodbenim predlogom in v istem smislu se je glasil sklep vodstva katoliško-narodne stranke. Treba je to ravno danes odločno povdarjati, da ne bode prav nikakega dvoma o tem vzlasti pri vladi ne. Vrh tega se bode, kakor čujemo, še ta mesec vršil splošen shod zaupnih mož katoliško-nar. stranke, da izreče svoje mnenje o položaju.

Doslej so žalibog dostikrat odločevali fraze in obljube — sedaj pa se začne doba dejanja. Živel do dejanja!

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. januarija.

Grof Thun in Italijani. Znano je, da je bil grof Thun primorskim lahomom že takoj spočetka trn v peti. Kaj pa šele sedaj, ko je na večletno zahtevo obljubil Hrvatoma, da jim država ustanovi hrvatsko gimnazijo. Takoj so jeli prirejati Lahi shode in zborovanja in jeden tak shod vršil se je tudi minulo soboto, katerega so se vdeležili italijanski župani, poslanci in navadna tržaška fakinaža. Na vseh takih shodih so kovali neslane resolucije ter potem brzojavnim ali drugim potem pošiljali ministerskemu predsedniku. Ta pa jim je v tem oziru prav pošteno odgovoril, prav tako, kakor zaslužijo. Originalne telegrame in resolucije pošiljal je brez vsake motivacije potom okrajnih glavarstev jednostavno tje, od koder so prišle. Kajpada je zavladovalo nepopisno razburjenje v lahonskem taboru. Da bi tem vspešneje nastopili proti vladi, sklenili so zjedi-

LISTEK.

Velika pogodba o govedini.

Angleški spisal Mark Twain.

(Konec.)

Stal sem tu, dokler se nisem črtič prestopil; potem sem rekel čitajočemu pisarju:

»Vzvišeni postopač, kje je sultan?»

»Kako menite, gospod? Koga mislite? Če mislite šefa, — on je odšel.«

»Ali ne bode danes več obiskal harema?»

Mladi mož me nekaj časa debelo gleda in potem čita dalje. Toda poznal sem take pisarje. Vedel sem, da sem rešen, če prebere do konca, predno pride nju-jorška pošta.

Prebrati je imel le še dva časopisa. Čez nekoliko časa je bil gotov, zazdehalo se mu je in potem me je vprašal, česa želim.

»Slavni in častiti tepec! Dne ali okoli dne —«

»Vi ste torej mož z govejo pogodbo. Dajte sem svoje papirje«. Vzel jih je in brskal dolgo po svojih drobnarijah okoli. In glejte, naposled je našel dolgo zgubljeno poročilo o tej goveji pogodbi — našel je kleč, ob kateri se je razbilo toliko mojih pradedov, še predno so jo dosegli. To me je globoko ganilo in vendar vradostilo — kajti jaz sem to preživel.

Drhtečim glasom sem rekel: »Dajte sem. Vlada bode sedaj stvar vredila.«

Odkimal je in menil, da je treba prej še nekaj družega.

»Kje je ta John Wilson Mackenzie?« je vprašal.

»Mrtev.«

»Kdaj je umrl?»

»On sploh ni umrl, bil je umorjen.«

»Na kak način?»

»Ubit s tomahavkom.«

»Kdo je to storil?»

»Ej, kak Indijanec menda. Saj vendar ne bode mislili, da bi bil to storil nadzornik kake nedeljske šole?»

»Ne. Neki Indijanec, ste rekli?»

»Tako je.«

»Kako je bilo Indijancu ime?»

»Kako mu je bilo ime? Kako za vruga naj to vem?»

»Morate vedeti. Kdo je videl, kako je bil Mackenzie ubit?»

»Ne vem.«

»Vi sami torej tega niste videli?»

»To bode pač sprevideli iz tega, ker imam še kožo na svoji glavi. Takrat me ni bilo zraven.«

»Kako pa morete potem vedeti, da Mackenzie več ne živi?»

»Ker je gotovo in resnično takrat umrl, in po vsej pravici snem misliti, da je tudi mrtev ostal. Vem, da je tako.«

»Potrebujemo dokazov. Ali morete priskrbeti Indijanca?»

»Razume se, da ne.«

»Toda morate ga sem privesti. Ali imate tomahavk pri sebi?»

»Niti sanjalo se mi ni o njem.«

»Skušati morate, da tomahavk dobite. Pokazati nam morate Indijanca in tomahavk.«

Ko bode Mackenzijeva smrt dokazana, potem morete še-le iti h komisiji, ki preskuša take slučaje, in sicer z jedino nado, ako se vse po sreči izteče, da dobé denar Vaši otroci in se ga vsele. Toda smrt tega moža mora biti prej dokazana.

Sploh Vam pa lahko že takoj povem, da ne bo plačevala vlada nikoli popotnih in prevoznih stroškov obžalovanja vrednega gospoda Mackenzieja. V najboljšem slučaju poplača morebiti tisti sod govedine, ki so ga dobili Shermanovi vojaki, to se pravi, če proderete z zakonskim načrtom glede podpore v poslanski zbornici; toda za devetindvajset sodov, ki so jih pojedli Indijanci, ne bo plačala ničesar.«

»Torej naj bi mi bila dolžna samo sto dolarjev; in še to naj bi ne bilo gotovo! Kljub vsemu potovanju Mackenzijevega z mesom po Evropi, Aziji in Ameriki; kljub vsemu trudu in prevažanju; kljub siloviti smrti vseh onih nedolžnih ljudi, ki so poskušali, da se jim izplača račun! Mladi gospod, čemu mi tega ni povedal precej prvi kontrolor v govejem oddelku?»

niti se z nemškimi strankami in skupno se boriti proti slovanski povodnji. In res nemško-liberalno glasilo že z vso vnetostjo zagovarja lahonske interese na Primorskem. Dunajska židinja »N. Fr. Presse« vzklika, poročajoč na dolgo in široko o sobotnem shodu v Trstu in postopanju grofa Thuna, da je to unicum v ustavni zgodovini Avstrije. Unicum pa niso nasprotno mnogoštevilni protestni shodi Nemcev in Italijanov proti najopravičenejšim zahtevam Slovanov, katerih izpolnitev bi prvima dvema narodnostima ne bila niti najmanj v kvar.

Obstrukcija netzoglbná. Včeraj so zborovali, kot smo že omenili, načelniki vseh levičarskih klubov ter se posvetovali o taktiki v pričetem državnozbornem zasedanju. Sklenili so, da treba stopiti z vso odločnostjo v boj za pravice »zatiranega« nemštva in onemogočiti vsako drugo delo, dokler vlada ne vstreže njih zahtevam. Obstrukcija mora biti geslo vseh strank, vse drugo je izključeno, s tem pozivom so vabila nemško-radikalna glasila vse svoje somišljenike na včerajšnje posvetovanje klubovih načelnikov in pod tem vtisom so se prvoboritelji avstrijskega nemštva tudi sošli. Skovati je bilo treba zopet izvrševalni odbor leve, ki naj vodi celo zadevo. Posvetovanja so se vdeležili zastopniki vseh levičarskih strank, le socijalnih demokratov ni bilo blizu, kar precej slabo vpliva na meščanske stranke v levici. Glasilo socijalnih demokratov je mesto poziva k obstrukciji objavilo članek z naslovom »mirno kri« ter opozarjalo somišljenike, naj čakajo, kako se razvije stvar. Prav posebno bodo levičarji rogovili proti vladi radi izdanih naredeb po § 14. Kot nekako mejsredstvo bodo pa zopet kopicili ministerske zatočnice in jednako gradivo. Na redno zborovanje toraj ni misliti in vsekako smemo pričakovati sklepa sedanjega zasedanja ter izrednih prikaznij.

Izjemno stanje v Galiciji. Včeraj je objavil dunajski uradni list dve ministerijalni naredbi. Prva se tiče porotnih sodišč v Galiciji. Pred nekaj meseci, namreč za dobe izjemnega stanja, je vlada začasno odpravila porotne sodbe in so mesto teh izvrševala po nekodni vojaška sodišča. Z včerajšnjo naredbo se pa ta prva naprava preklicuje in so torej porotniki zopet prišli do svojih pravic. Z drugo ministerijalno naredbo pa vlada odpravlja izjemno stanje še v ostalih osmih galizijskih okrajih, tako da je Galicija po preteku dolge vrste mesecev zopet jedenkrat prosta izjemnega stanja.

Pogajanja v Budimpešti se še nadaljujejo. Ogerski ministri baron Banffy, Fejervary, Lukacs in Szechenyi so se včeraj vrnili v Budimpešto. Včeraj popoldne se je posvetovanje pod predsedstvom cesarjevim zopet nadaljevalo. Baron Banffy je predložil cesarju zahteve in pogoje opo-

»Ker ni vedel, če je Vaša zahteva ute meljena.«

»Čemu pa ni povedal drugi, tretji? Zakaj ne jeden izmed uradnikov vseh onih oddelkov in departementov?«

»Ker ni nobeden vedel. Pri nas gre vse po določenem redu. Vi ste temu redu sledili in našli ste, kar ste želeli. To je najboljša pot, jedina pot. Je sicer jako šablonska in počasna, toda gotova je.«

»Prav res, gotova smrt. Vsaj za večino našega rodu je bila. Že čutim, da sem tudi jaz poklican. Mladi mož, vi ljubite ono solnčno stvarico tam gori z nežnimi, modrimi očmi in z držalom za ušesom — to vidim na vaših milih pogledih. Radi bi se z njo oženili — toda revni ste. Tukaj, dajte sem svojo roko — tukaj je goveja pogodba, pojdite, oženite se in bodite srečni! Nebo vaju blagoslovi, otroka moja!«

To je vse, kar vem o veliki pogodbi o govejem mesu, katera je obudila v deželi toliko pozornost.

Pisar, kateremu sem jo zapustil, je umrl. Dalje ne vem nič o pogodbi ali o kom drugem, ki bi bil z njo v zvezi. Le toliko vem, da more, kdor dosti dolgo živi, kako stvar po washingtonskih uradih zasledovati in po dolgem trudu in naporu in odlaševanju priti celo do konca, — kar bi moral doseči koj prvi dan, če bi bili uradi tako duhovito organizovani, kakor veliko kupčijsko zasebno podjetje.

zicijonalnih strank ter ob enem predloge svojega kabineta. Podrobnosti o tem posvetovanju kajpada niso znane, a sklenilo se je, da se pogajanja v Budimpešti znova nadaljujejo. Skoro gotovo je vsprejetih nekaj opozicijonalnih pogojev in se je z vladne strani najbrže tudi v nekaterih točkah nekaj prijenjalo, vendar pa je še nekaj, kar bi bilo dobro odvrniti, ako mogoče. Mej tem je najbrže v prvi vrsti zahteva opozicije, naj odstopi celo Banffyjevo ministerstvo. Opozicija je svoje zahteve označila v dvanajstih točkah.

Mirovna konferenca vrši se vsekako tekom prihodnjih dveh mesecev, najbrže v februarju. Okrožnica na vse evropske vlade in na vlado v Washingtonu je že izgotovljena in jo v najkrajšem času razpošljejo. O nje vsebini je dosedaj samo toliko znano, da v prvem delu z zadovoljstvom jemlje na znanje prijaznost, s katero so se vse vlade odzvale povabilu carjevemu, nadalje da se označujejo glavne točke vsporeda, ob enem pa tudi določuje čas in kraj zborovanja. Zborovalo se bo v glavnem mestu države druge vrste. — Vspeha seveda ni pričakovati posebnega. Najboljši dokaz za to je Nemčija in pa članki naših vojaških listov, v katerih se že opisuje potreba pomnožitve naših vojnih sil.

Položaj na Filipinih je po najnovejših poročilih še vedno zelo resen. V Madrid je došlo poslednje dni naslednje poročilo: Položaj Amerikanov na Filipinih je zelo neugoden. Ameriška vlada je sicer odposlala nekaj vojaške pomoči proti filipinskim otokom, posebno na otok Iloilo, kjer je sedaj nekako središče vstaškega življenja, toda vrniti so se morali vojaki ter se izkrcati v Manili. Ravno imenovani otok prepustiti bodo morali toraj Amerikani popolno oblasti vstašev, končno pa morda še druge filipinske otoke. V polni meri skrbé Amerikani le za Manilo in njeno bližnjo okolico, ker so zbrali vse svoje sile okoli tega mesta. Vstaški vodja Aguinaldo je baje naznanil španskemu generalu Riosu, da je voljan pogajati se glede izročitve vjetnikov, toda brez ameriškega posredovanja. V popolnem nasprotju je toraj poročilo iz Madrida, da je Sagastova vlada opozorila vlado v Washingtonu na njeno obljubo glede oprostitve vjetnikov na Filipinih, ker Aguinaldo sam izjavlja, da glede španskih vjetnikov ne mara posredovanja Jankijev.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. januarja.

(Prijateljski večer.) Jutri zvečer je v »Katol. domu« prijateljski večer, na katerem predava kanonik A. Kalan o življenju in spisih danskega pesnika in pisatelja Joan. Joergensena. Začetek ob osmih.

(Državna podpora.) Poljedelsko ministerstvo je dovolilo kmet. podružnici v Šenčurju pri Kranju 300 gld. za nakup poljedelskega orodja in podružnici v Vačah za napravo sadnega vrta 200 gld.

(Davčni odpis vsled elementarnih neugod.) V minulem letu se je odpisalo na Kranjskem okroglo 10.000 gld. davka prebivalcem 150 občin.

(Kanonično vmeščena) sta bila gg. F. Krumpestar za Sv. Gregor in V. Jakelj za Sv. Križ nad Jesenicami.

(Farizejstvo »Narodovo«.) Včerajšnji »Narod« piše: »Razmere v Ljubljani postajajo čedalje lepše. Prišli smo že tako daleč, da kmalu ljudem ne bo mogoče hoditi v cerkev, in da bodo morale matere skrbno paziti, da ne zaidejo njihove hčere v hram božji, kajti take propovedi, kakor smo jo včeraj slišali v stoini cerkvi, so skrajno pohujšljive in demoralizujoče. Včeraj je propovedoval neki jezuit. V cerkvi je bilo vse polno mladih deklet in tudi vse gojenke Huthovega instituta. Jezuvita pa to ni motilo, da je s pravo slastjo razpravljal o št. 13. Odrasle žene so se škandalizirale, dekleta so zarudevala, se sramovala, se smejala, ali pa se — informovala. Indignacija je bila tolika, da je kacih 30 dam z dekleti še mej propovedjo zbežalo iz cerkve in čuli so se klici: Škandal! Fej! Jezuvit pa je rohnal naprej in vedel celo povedati, kako so o tej zadevi glasovali zdravniki.« — Kedor te tirade čita, menil bo, da je bila prava revolucija v cerkvi in da je cerkveni govornik res kdo ve kaj govoril. Od lajka, ki je stal sredi cerkve, smo zvedeli, da je bilo mej govorom občinstvo popolno mirno in da tudi za kako vzne-

mirje je ni bilo v govoru nobenega povoda, ker govornik govoreč o časti ženstva je omenil, da se žal tudi v Ljubljani onečaščuje ženstvo, dokaz zato je zloglasna hiša, kjer se ljudje demoralizujejo in kjer se zavajajo mlada nesrečna bitja v duševno in telesno pogubo. To je nemoralno in ostane nemoralno, četudi se skuša zagovarjati iz zdravstvenih ozirov, in da to Ljubljana ve, to spriduje 12.000 podpisov, s katerimi je ljubljansko prebivalstvo protestiralo proti tej demoralizaciji, in zato je presvetli knez in škof uprav na tem mestu blagoslavljajoč vse hiše ljubljanske najostreje obsodil to nenravno okuževališče. — Vidi se torej, da ni bilo za pohujševanje nobenega povoda. In najmanj povoda zato pa ima »Narod«, ki proti osnovi hiše št. 13 ni imel nobene grajalne besede in tudi ni ničesar hotel vedeti, da je bilo na raznih šolskih zavodih že dokaj konferencij, da so bili dijaki izključeni... To je pohujšanje in proti temu bi moralo nastopiti vse, kar je poštenega mej nami. Ako bi cerkev to prezirala, bi ne vršila svoje dolžnosti, opozarjati na nevarnosti življenja. Sploh pa ima »Narod«, ki odobruje vse lascivnosti po raznih tako zvanih leposlovnih spisih, najmanj razloga nad takim nedolžnim svarilom se zgražati. V gledišču kakor znano, se žal večkrat ne samo z besedo, marveč tudi z vedenjem kažejo nemoralnosti; bili so taki prizori, da so stariši s svojimi napol doraslimi otroki demonstrativno zapustili slov. gledišče, a »Narod« je na vse to molčal. — Našo mladino nam tuji hote duševno in telesno uničiti z nemoralnimi vabami in mi naj bi o tem molčali. Nikdar ne! Ako Narod obžaluje, da so take propovedi kakor včeraj sploh mogoče, moral bi, ako bi bil dosleden, še bolj obžalovati, da je tako okuževališče v Ljubljani, in proti temu bi moral nastopiti z vso odločnostjo. Dokler tega ne stori, je njegovo zgražanje zaradi propovedi le nečastna hlimba, le ugodna mu prilika, da bije po cerkvi in po jezuitih.

(Predavanje krščansko-socijalne zveze v Katoliškem domu.) V nedeljo zvečer je poročal društveni predsednik gospod Ivan Kregar prav zanimivo o dunajski jubilejni razstavi. Dunajsko obrtno društvo je že leta 1893 sprožilo misel, naj se ob 50letnici vladanja našega presvetlega cesarja priredi razstava, koder naj bi vsi avstrijski narodi pokazali, koliko da so napredovali od leta 1848, vendar se je ta misel pozneje opustila radi raznih zaprek ter se je sklenilo, prirediti razstavo le za Dunaj. Jedino dunajski obrtniki ali vsaj taki, ki imajo na Dunaju svoje prodajalne, smeli so razstaviti. V ta namen porabil se je prostor v praterju. Vsa razstava je obsegala prostora do 250.000 kvadratnih metrov. V sredini yelikega praterja nahajajoče se veliko poslopje rotunde, zidana v letu 1873, bilo je glavno razstavišče obrtnih izdelkov. Na zahodni strani rotunde postavilo se je še 180 paviljonov; razsvetljavo preskrbelo je družba elektrarne, in sicer je svetilo 1050 obločnic in 9000 žarnic. Prostor za razstavo morali so udeleženci plačati od 7.50 do 15 gld. kvadr. meter. Obrtna razstava bila je razdeljena v pet skupin: obleka, stanovanje, promet, delo in pripomočni stroji, znanost; vsaka skupina razdeljena je bila še posebe v več razredov. Govornik našteva posamne razrede in kaj se je videlo. Popisuje nadalje razne paviljone, omenja posebno paviljon dunajske mestne občine, kateri je bil najkрасnejše arhitektonično sestavljen, dalje vsebine, kar je bilo razstavljene v paviljonih, našteva razne humanitarne in sanitarne naprave, razne načrte in modele, opisuje dunajsko mestno železnico, katera je deloma že v rabi in bode veliko pripomogla k prometu, ko se popolno izvrši; obokanje Dunajščice je tudi velikansko delo; zanimivo je bilo tudi ogledati si policijski oddelk, reševalno družbo, pekovsko zadrugo, vzgoja mladeničev, znanstveno gledališče »Urania« itd. Konča z željo, da bi bilo koristno tudi za mesto Ljubljano in sploh za vse Slovence, ako bi se tudi tukaj priredila v širšem pomenu, vendar našim razmeram primerna razstava; obeta se za letošnjo jesen neka razstava tukaj, vendar ta bode omejena, tudi je malo časa, vzlasti ker bi morali že tudi misliti na svetovno pariško razstavo leta 1900. Častno bi bilo za Slovence, ako bi se v večjem številu udeležili te razstave. Že leta 1897 je govornik pozivljaj obrtnike, naj se odločijo, da obiščejo to svetovno razstavo, izvolijo iz svoje srede odbor, kateri ima nalogo, tedenske ali mesečne doneske

skupaj spravljati; gotovo bi bili obrtniki po malem vendar do istega časa toliko prihranili, da bi bili vsaj nekateri lahko popotovali v Pariz; tudi mestni župan je sklical pretečeno jesen z ravno istim namenom shod, izvolil se je tudi odbor, a ta se ne gane; Slovencem treba več zanimanja in gibanja za industrijalni in obrtni napredek.

(Nove Šmarnice) za 1899 se pridno tiskajo v »Katol. Tiskarni«. Prestavil jih je iz francoščine g. kaplan Janez Godec, za kar mu je sloveči pisatelj Henrik Lasserre Monzie ski v lastnoročnem pismu dal dovoljenje. Obravnavajo pa te Šmarnice novejša čudeže Lurške.

(Občinski odbor na Račevici) je soglasno sklenil prošnji za nadsodišče in vseučilišče v Ljubljani. — Županom je zopet izvoljen posestnik Jan. Kramaršič. — Pasji kontumac smo imeli do 26. t. m.; podaljšan je zdaj do 1. junija.

(Iz Ajdovca.) V preteklem letu 1898 je bilo v naši župniji rojenih 32, in sicer 15 dečkov in 17 deklic. Umrlo jih je 32; moških 16, ženskih 16; najstarejši je bil star 84 let, najmlajši pa en mesec. Oklicanih je bilo 10 parov, porok pa 6. — Od 5. do 11. dec. 1898 je bil pri nas misijon, katerega so vodili misijonarji gg. Nežmah, Klančnik in Pediček.

(Iz Čateža ob Savi) 16. januarija. Prve dni preteklega adventa se je tu obhajala tridnevna z obilno udeležbo v spomin petdesetletnice, odkar se je ustanovila bratovščina za vedno češčenje sv. R. Telesa. Tudi se bo tukaj obhajal ljudski misijon od 5.—12. marca t. l. Vodila ga bosta o. jezuita P. Doljak in Vrhovec.

(Izjemno stanje in nagli sod — za cigane), to bi bilo potrebno pri nas na Krki! Zadnjič sem Vam poročal o drznem ciganskem napadu. Ni drugače, moram izpopolniti svoje poročilo. Oni ranjeni mož je umrl še tisti večer zapustivši vdovo s sedmimi otroci; najmlajši ima šele 6 tednov, največji šteje pa 13 let. Tukaj je vse vznemirjeno. Po vaseh čujejo vse noči možje. Zaspali si bolj plašni ne upajo. Dan po napadu so šli loviti cigane; do 50 mož s puškami, sekirami in vilami je iskalo ničvredno sodrgo, pa niso dobili nič. A sedaj se zopet potika ta svojat po naših goščah. V neki gostilni so pili, nič plačali in šli, ker so bile doma samo ženske. V neki hiši so davili domačega sina, ker jim ni hotel dati svojih harmonik. Drugje so uropali pisker, še drugod korec in streljali v podružnico. Oboroženi so z dleti, puškami in sekirami. Pravijo, da so v Toplicah pri Sitarju pokradli. Nekaj tega blaga ima sodišče v Zatičini. In kakšno obutev je imel eden?! Ne podplatov, ampak spodaj kosmato kožo, da se sled ne pozna in nič ne sliši! — »Oblast, na noge«.

(Za dr. Steinwendra.) S Koroškega, 16. jan. Poslancu Doberniku se gonja zoper dr. Steinwendra (ki ga glede zmožnosti itd. desetkrat presegla) ne bode obnesla. To kažejo priznalne izjave iz vseh njegovih volilnih okrajev. Skupna izjava, ki radikalnem Dobernikuve baže pravi prav krepke v obraz, nosi 546 podpisov, a te izjave niti vsi volilci, ki soglašajo z dr. Steinwendrom, podpisali niso. V Sovodji je dobil dr. Steinwender na volilnem shodu istotako sijajno priznanje. Omenjena izjava se obrača zoper »narodno ekstremno stran in osebno sovražne pokrajinske časnike« itd. — Pri zadnji volitvi je dr. Steinwender dobil 657 glasov (od 693). — Nas razpor med Steinwendrom in Doberniki-Lemišem pač ne vznemirja. Saj vemo, da si zopet podajo bratske roke, kedar gre zoper — Slovence!

(Smrti rešil.) Dne 3. t. m. zvečer, ko je novo-meški uradni sluga gosp. Miha Zega po svojih opravkih šel iz Gerčevja proti Šmarjeti, našel je na pešpoti blizu Dolnjega vrha nekega Andreja Avseca iz Šmarjete nezavednega v snegu ležati, ki ga je najbrže krč prijel. Ker je bila ravno isti dan huda zima in pot malo obiskovana, bil bi revež ostal v snegu in spal, da se ne bi nikdar zbudil. Gospod Zega je nesrečnega, ki ni mogel dalje iti, zadel na svoje rame ter ga nesel do malega četrte ure daleč ter ga pri prvi hiši pri Fr. Novaku na Toplicah pri Šmarjeti izročil, kjer se je siromak do dobrega okrepečal, oziroma odpočil, da je mogel do svojega doma priti. Slava vrlemu rešitelju!

(Pasja steklina) se v metliškem in novomeškem okraju še vedno širi. Dne 3. t. m. se je zopet potepal po črmošnjiški občini tuj, stekel pes,

ki je nekaj psov in drugih živalij ogrizel in katerega so k sreči pri Semiču pobili. Vsled tega slučaja je politična oblast ukazala pasji kontumac do 3. aprila t. l. v občinah Črmošnjice, Poljane in Toplice, od zadnje občine ozemlje na desnem bregu Krke. V metliškem sodnem okraju trpi pasji kontumac do junija t. l. Da se ta grozna in za človeka nevarna bolezen ne razširja, opozarjamo županstva, da naj skrbé, da se vsi nepotrební psi, ki nimajo gospodarja, oddajo v pokončanje konjedercu. Kot izvrstno sredstvo za pomanjšanje števila psov je priporočati tudi vpeljavo pasjega davka, kateri pa mora, da se zaželjeni vspeh doseže, izdaten biti (n. pr. po 2—3 gl. od psa) in se strogo iztirjavati.

(Ischyropsalis Müllneri) se imenuje nova vrsta pajkov, ki ima svoje ime po voditelju muzealnemu kustosu g. Müllnerju v Ljubljani. Profesor Simon v Parizu imenuje tega jamskega pajka »najbolj imponantnega in najlepšega med ischyropsalisi«.

(V Št. Janžu) se je začelo zopetno nadaljevanje premogokopa. Prvič se je zasledil tam premog l. 1835. L. 1859 je ustanovil L. Kuschel topilnico za cink in premogokop. Vse stavbe so stale okolu pol milijona, delavcev je bilo okolu 500. L. 1873 je podjetje propadlo.

(»Narodna šola«) v Št. Rupertu pri Velikovu šteje že 156 otrok.

(Avstrijski milijonarji) Da je v Avstriji bede in uboštva dovolj, smo vedeli že prej, a da je v Avstriji 1101 milijonar, nam naznanja letošnje izvestje finančnega ministra. Toliko ljudi je namreč javilo, da ima čez 40.000 gld. dohodkov na leto, kar po 4 odstotkov obrestovano odgovarja kapitalu jednega milijona. Najbogatejši ima 3.005.000 gld. Ime je zamolčano. Ta ubožec ima še 255 kolegov, ki so priznali, da imajo na leto čez 100.000 gld. dohodkov. Od teh 255 lačenbergarjev, ki vlečejo svoje bogastvo iz vseh žilic celega bogastva, jih 141 stanuje na Dunaju.

(Samoumor dijakov.) Šestnajstletni dijak gimnazije v Gradcu, Marin T. pl. Porzetto, doma z otoka Braća, se je ustrelil dne 13. t. m. — Oskar W. v Brnu, realec, je dobil slabo spričevalo, pokazal starišem ponarejeno spričevalo, pobegnil in se te dni ustrelil.

Društva.

(Katoliška družba) napravi v nedeljo dne 22. t. m. zvečer ob 1/6. uri zabavni večer v »Katol. domu«. K obilni udeležbi vabi odbor vse ude in prijatelje društva.

(Katoliško društvo rokod. pomočnikov v Novem Mestu) je napravilo na sv. Treh Kraljev dan navadno veselico obletnico. Kar obstaja to društvo, živa od novom. občinstva vedno veliko priznanje. Priča temu je njihov lep dom, ki se je napravil le po dobrotah darovih, priča vsakoletne veselice, ki so primeroma vedno bolj obiskovane nego enake družih društev. Vendar pa smemo soditi, da tako lepega večera menda društvo še ni imelo, kakor je bil 6. januarij — vsaj kar se tiče števila obiskovalcev. V hiši pri predstavi je manjkalo prostora, isto tako je bilo pozneje pri domači zabavi v doljnih prostorih vse polno. Igra »Sv. Trije Kralji« se je jako dobro predstavljala — zlasti pa nam je bilo po volji igranje rimskih vojščakov v drugem dejanju — in pa prelepi zadnji prizor, poklon treh Modrih pred jasicami. Deklamacija člana L. Ciglerja »Cesarju ob 50 letnici«. Znano je že iz prejšnjih poročil, kako izvrsten učitelj v petju je gosp. pater Otokar. Reči moramo, da nas je v tem pri zadnji predstavi prav presenetil. Bil je brez dvoma s pevci zadovoljen on — pa tudi poslušalci — zlasti nam je pohvaliti še samospev in pa zadnjo pesem. — Vrlim rokodelcem čestitamo na krasnem vspehu ter se veselimo prihodnje predstave, ki bode baje 5. febr. s šaloigro »Črevljari«, ki se v Novem Mestu doslej še ni predstavljala. Da je bil materijalen vspeh za društvo pri tacih razmerah jako ugoden, se ume samo po sebi.

(»Narodna čitalnica novomeška«) imela je 17. dec. svoj redni občni zbor, ki je bil slabo obiskan. Ker od izvoljenega novega odbora nekateri niso volitve sprejeli, bil je minoli četrtek boljše obiskan nov občni zbor, pri katerem so bili naslednji v odbor voljeni, ter se je takole ustanovil: Predsednik gospod Simeon Sladovič pl. Sladojevič; blagajnik gospod Ivan Škerlj; podpredsednik gospod Franc Perko; tajnik gosp. Milan Škerlj; knjižničar gosp. Otmar Skale; odborniki gg. dr. Peter Defranceschi, Rihard Dolenc, Anton Levec, Josip Medved, dr. A. Poznik, Josip Tekavčič, Vinko Umek, dr. Edvard Valčič.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 17. januarija. Cesar je vsprejel včeraj zunanjega ministra grofa Goluhovskega in državnega finančnega ministra v posebni avdijenci.

Dunaj, 17. januarija. Za obstrukcijo se je izreklo nad 80 opozicijskih poslancev.

Dunaj, 17. januarija. Obstrukcijo, katero so sklenili včeraj levičarji, so danes že izvajali. Takoj pričetkom seje, ko so se začele izročati razne peticije, stavili so levičarji predloge, da se o vsaki peticiji glasuje po imenih. Za ta predlog so glasovali nemški nacionanci, liberalci in prusijanci, zoper pa desnica, liberalno veleposestvo, Mauthnerjevi pristaši in socialni demokratje. Mej peticijami, o katerih se je glasovalo po imenih, je bila tudi jedna poslanca Pfeiferja. — Danes je bilo pet glasovanj po imenih, to je ves vspeh današnje seje. Prihodnja seja je v četrtek.

Dunaj, 17. januarija. Opozicija je demonstrovala takoj pri govoru predsednika Fuchsa. Ko se je ta spomnil smrti posl. grofa Falkenhayna, so vsi liberalci, nacionanci, antisemiti zapustili zbornico. Predsednik je povdarjal vrline grofa Falkenhayna, slavil ga je kot odličnega katoliškega in konservativnega politika, kot značajnega moža, ki je vsikdar vztrajno branil svoje prepričanje. Po končanem govoru so se demonstrantje zopet vrnili v zbornico, kjer jih je desnica vsprejela s klici: Škandal! To je nedostojno! Fej!

Dunaj, 17. januarija. Posl. Pergelt in Gross so vložili predlog, naj se ministerstvo Thunovo postavi na zatožno klop zaradi neparlamentarnega podaljšanja nagodbe in začasnega proračuna.

Dunaj, 17. januarija. Posl. Lemisch je predlagal, naj se sestavijo nove glasovalne pole, kjer ne bo več Falkenhaynovskega imena, v ta namen naj se seja prekine za dve uri. Predlog je bil odklonjen.

Dunaj, 17. januarija. Vlada ne bo posegala v parlamentarno taktiko, dokler ne bo pri obstrukciji izgredev.

Dunaj, 17. januarija. Kakor vsa znamenja kažejo, se maloštevilni centum kmalu spoji s katoliško ljudsko stranko.

Dunaj, 17. januarija. Poslanci desnega centuma, kateremu je načeloval umrli grof Falkenhayn, vstopijo v klub katol. ljudske stranke.

Dunaj, 17. januarija. Poslanec Steinwender ne bo odložil svojega mandata, ker mu je velika večina volilcev izrekla zaupanje.

Dunaj, 17. januarija. Nemško-liberalna stranka je izdala v včerajšnji seji komunike, v katerem se določa taktika za novo zasedanje državnega zbora popolno sporazumno z ostalimi strankami. — Nemška ljudska stranka izraža priznanje poslancu dr. Steinwenderu in obžaluje njegov izstop.

Dunaj, 17. januarija. »Fremdenblatt« poroča o ministerski konferenci na Dunaju in pravi, da je baron Banffy izročil cesarju iz 12 točk obstoječe mirovne pogoje opozicijskih strank ter razložil predloge kabineta. Gre se v prvi vrsti za rešitev nagodbenega vprašanja in kvote. Nadalje zahteva liberalna stranka primerno preosnovno poslovno reda. Kompromis je mogoč le, ako opozicija pritrdi nazorom liberalne stranke v teh točkah.

Dunaj, 17. januv. Umrli je sinoči član gospodske zbornice knez Karol Lichtenstein.

Praga, 17. januarija. Sinočna seja mestnega zastopa je bila zelo burna. Na dnevnem redu je bila prošnja odbora za napravo Husovega spomenika, naj mesto določi Staromestni okrog za Husov spomenik. Proti temu je ugovarjala cela vrsta katoliških društev, ki so vlagala prošnje z več tisoči podpisi. Galerija je bila natlačena polna. V ime Staročehov je govoril proti odkazanju tega prostora dr. Milde, zagovarjal pa je prošnjo Mladočeh dr. Chudoba. Mej govo-

rom dr. Mildeta je galerija burno kričala in njegovo stranko zasmehovala. Pri glasovanju se je ugodilo prošnji odborovi s 45 proti 39 glasovom, kar je povzročilo nepopisen krik veselja na galeriji in na ulici.

Dunaj, 17. januarija. Klub katoliške ljudske stranke in poljski klub sta zahtevala pojasnila od češkega kluba zaradi Husovega spomenika, ki se ima postaviti na staromestnem ringu. Posl. Kern je povdarjal, da Čehi s takim postopanjem onemogočujejo katol. ljudski stranki, da bi še nadalje ostala v zvezi s Čehi, zahteval je nemudoma pojasnila, ali bodo res odstranili spomenik Matere božje in na to mesto postavili Husov spomenik. Tej zahtevi se je takoj vstreglo. Poklicali so telefonično župana iz Prage, ki je takoj izjavil, da kip Matere božje ostane tam, kjer je, ter da hoče župan takoj poslati na Dunaj načrte za Husov spomenik, da se poslanci lahko prepričajo, da stari spomenik M. B. ostane, kjer je bil. Poslanci katoliške ljudske stranke, ki so hoteli takoj izstopiti iz večine, so se pomirili po teh pojasnilih.

Praga, 17. januarija. Krvav pretep se je vršil včeraj zjutraj mej 2. in 3. uro v Vinohradih. Sprla sta se češki dijak Fran Linhart, katerega je spremljal pristav Schmidt, z nemškim tehnikom Biberle. Policijsko poročilo pravi, da je Linhart udaril parkrat s palico po Biberlovi glavi ter ga pahnul na tla, na kar je poslednji prijel za samokres in prvič ustrelil v Schmidtovo roko, drugič v zrak in tretjič Linhartu v trebuh. Poslednji je imel še toliko moči, da je šel na zdravstveni oddelek, kjer so mu rano obvezali, a ga morali takoj odvesti v bolnico, ker je rana zelo nevarna in najbrže ne bo okrevala. Biberle, ki ga ima oblastvo že v rokah, je neznatno ranjen na glavi.

Praga, 17. januv. Včeraj zjutraj ranjeni visokošolec Linhart je po noči umrl v občni bolnici.

Budimpešta, 17. januv. Banffy je v ministerskem svetu poročal, kaj je zvedel na Dunaju. — V zbornici se ves čas vrše sama glasovanja po imenih.

Budapešta, 17. januarija. Ogerski ministri so se danes povrnili z Dunaja. Pogajanja z opozicijskimi zastopniki se nadaljujejo.

Umrlj so:

15. januarija. Franc Wagner, c. kr. umir. ravnatelj pom. uradov in c. kr. stotnik, 78 let, Turjaški trg šte. 1, ostarelost.

V bolnišnici:

13. januarija. Boštijan Keržanc, kajžar, 49 let, legar.

Tujci.

15. januarija.

Pri Slonu: Krenn, Oppler, Steiner, Kolm, Sternberg, Dürscherl z Dunaja. — Berbič iz Rateč. — Rieger iz Tržiča. — Pozzetto, Schepitz, Schwarz iz Trsta. — Simonich z Reke. — Slave s Kranjske Gore. — Goldschmidt iz Siska. — Auman iz Krškega.

Pri Maliču: Pirnat iz Pribrama. — Rauschenfels iz Celovca. — Rauschenfels iz Beljaka. — Vasič iz Pulja. — Ubrecht iz Gorice. — Ferency z Dunaja. — Neuman iz Budimpešte. — Piovati, Oberbauer z Dunaja. — Ilitsch iz Budimpešte.

Pri Lloyd: Dürr iz Zagreba. — Mahorčič iz Zatičine. — Rustja iz Košane. — Jakše iz Novega Mesta.

Pri Južnem kolodvoru: Iser iz Ruschdorfa.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Obilje	Padačina 24. urah
16	9. zvečer	733 0	8.8	sr. jug	oblačno	
17	7. zjutraj	728 7	9.6	p. m. jzah.	skoro obl.	0.0
	2. popol.	729 7	3.8	sr. jug.	oblačno	

Srednja večerajšnja temperatura 6 1°, minimum: -2.5°.

Prostovoljno prodam

soje posestvo v vasi Medno, ležeče ob veliki cesti proti Medvodam, 9 kilometrov od Ljubljane. Poslopja so v dobrem stanu, polja je za 35 mernikov posestva, tudi nekoliko vrta in gozda.

Več pov. lastnik **Janez Kušar** v. Dolhar, vas Medno št. 5, pošta Medvode. 37 2-1

Jernej Čermelj

trgovina z južnim sadjem in zelenjadj

v Ljubljani, Semeniško poslopje (za vodo)

se priporočam prečastiti duhovščini, cenj. gospodinjam, sploh slav. občinstvu v **nakupovanje vsakovrstnega, vedno svežega**

južnega sadja in zelenjadi,

lemon, pomaranč, karfiol, dateljev, razne solate, orehovitih jedrc, jabolk, česnja, čebe, fig itd. itd. 42 5-1

vse v največji izbi in razne kakovosti po nizki, blagu primerni ceni. Pri odjemanju večje množine pošljem blago zastoj na dom. Vnanja naročila preskrbim točno z obratno pošto.

Prodajam blago na drobno in debelo.

Najboljše in najzdravejše kadenje
je brezdvomno ono z
„Mörathon - om“.
Pristno le z varstveno znamko „otročjo glavo“.

Majhen zvezek zadostuje, da 5-6 zvezkov tobaka stori blagokusnega, prijetno dišacega in zdravega.

Edini izdelovalec
Th. Mörath
v Gradcu,
prodajalnica dišav
„zum Biber“.

Za Kranjsko prodaja na debelo **Fr. Pettauer**
v Ljubljani. — Mali zvezek 10 kr., velik 30 kr., 12 malih ali 4 veliki zvezki franko po povzetju glid. 1-26. 815 10-9

Št. 46209.

31 3-2

Prodaja smetij!

Mestni magistrat ljubljanski prodaja

smeti,

ki so nakopičene na senožeti pod Tivolijem, ob Dolenjski cesti pod zelenim hribom in ob Kravji poti v Trnovem.

Pogoji prodaje izvedo se pri mestnem komisarijatu ob navadnih uradnih urah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 7. januarija 1899.

Št. 1214.

41 2-2

Razglas.

V četrtek, dné 19. t. m., dopoldne ob 9. uri vršila se bode v hiši št. 11 na Dunajski cesti

prostovoljna javna dražba

premičnega blaga, kakor pohištva, obleke itd.

Kupci se vabijo z dostavkom, da bode kupljene reči takoj plačati in odstraniti.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 14. januarija 1899.

Dunajska borza.

Dné 17. januarija.		Dné 16. januarija.		Kreditne srečke, 100 glid.	
Skupni državni dolg v notah	101 glid. 40 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 glid.	175 glid. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 glid.	198 glid. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 » 30 »	5% državne srečke l. 1860, 100 glid.	160 » 50 »	Avstrijske srečke rubežne, 100 glid.	170 » — »
Avstrijska zlata renta 4%	120 » — »	Državne srečke l. 1864, 100 glid.	194 » 25 »	Rudolfove srečke, 10 glid.	20 » — »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 » 95 »	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	100 » 20 »	Salmove srečke, 40 glid.	25 » 25 »
Ogerska zlata renta 4%	119 » 70 »	Tisne srečke 4%, 100 glid.	138 » 70 »	St. Genois srečke, 40 glid.	— » — »
Ogerska krona renta 4%, 200 »	97 » 95 »	Dunavske vravnave srečke 5%	131 » 75 »	Waldsteinove srečke, 20 glid.	60 » — »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glid.	942 » 50 »	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108 » — »	Ljubljanske srečke	23 » — »
Kreditne delnice, 160 glid.	360 » 25 »	Posojilo goriškega mesta	112 » — »	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glid.	153 » 50 »
London vista	120 » 45 »	4% kranjsko deželno posojilo	98 » 25 »	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3525 » — »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 » 92 1/2 »	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 » 30 »	Akcije južne železnice, 200 glid. sr.	62 » 80 »
20 mark	11 » 78 »	Prijoritete obveznice državne železnice	220 » — »	Splošna avstrijska stavbiška družba	115 » — »
20 frankov (napoleonador)	9 » 55 »	» » južne železnice 3%	180 » — »	Montanska družba avstr. plan.	199 » 05 »
Italijanski bankovci	44 » 12 1/2 »	» » južne železnice 5%	125 » 50 »	Trboveljska premogarska družba, 70 glid.	178 » 50 »
C. kr. cekini	5 » 69 »	» » dolenskih železnice 4%	99 » 50 »	Papirnih rubljev 100	127 » 25 »

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče višjega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavic.